

Beoordeling Master lerarenopleidingen

Samenvatting en recensie

Op 29 november 2023 bezocht een onafhankelijk visitatiepanel de bestaande deeltijd master lerarenopleidingen Algemene Economie, Engels, Frans, Geschiedenis, Nederlands en Wiskunde aan de Hogeschool van Amsterdam (verder HvA). De master lerarenopleidingen zijn gezamenlijk beoordeeld, vanwege de grote overlap in organisatie, uitgangspunten, curriculum, toetsing en wijze van afstuderen. Dit rapport beschrijft de bevindingen en de beoordelingen van panel dat de opleidingen heeft bezocht.

De beoordeling van deze opleidingen vond plaats volgens de richtlijnen van het Experiment Instellingsaccreditatie met lichtere opleidingsaccreditatie. Het experiment biedt instellingen met een positief verlopen instellingsaccreditatie de mogelijkheid om hun opleidingen via een beperkte visitatie te laten beoordelen. De HvA is een van de hogescholen die aan het experiment deelneemt. De beperkte visitatie richt zich op twee aspecten: de beoogde leerresultaten (standaard 1) en de gerealiseerde leerresultaten (standaard 4). Deze rapportage richt zich dan ook alleen op deze twee standaarden.

Het panel beoordeelt op basis van de beoordeling van deze twee standaarden de kwaliteit van alle beoordeelde master lerarenopleidingen als **positief**. In het rapport is er aandacht voor de gezamenlijkheid die de opleidingen met elkaar delen en aandacht voor de zes specifieke opleidingen. Het panel heeft daarbij naast positieve waarderingen ook een aantal aanbevelingen geformuleerd.

Recensie

Het panel heeft bij de visitatie zes gedreven master lerarenopleidingen aangetroffen, die studenten op een zorgvuldige, vernieuwende manier opleiden tot eerstegraadsdocenten. Studenten zijn enthousiast over de opleidingen die zij volgen, de wijze waarop de opleidingen zijn vormgegeven, de kennis die hen wordt bijgebracht en de waardevolle contacten die zij opbouwen met medestudenten en met docenten. Vooral de professionele leergemeenschappen van studenten en docenten die tijdens de opleiding ontstaan blijken van grote waarde te zijn voor studenten tijdens en ook na het afronden van de studie.

Werkveldvertegenwoordigers zien studenten tijdens de opleiding en als resultaat van de opleiding sprongen maken in hun professionele loopbaan. Tegelijkertijd onderkent het werkveld dat scholen in het voortgezet onderwijs vaak nog niet voldoende zijn ingericht in structuur en cultuur om de kennis die afgestudeerden met zich meebrengen over onderwijs tot zijn recht te laten komen.

Het panel deelt het enthousiasme van studenten en werkveld. De opleidingen leveren eerstegraadsdocenten af die niet alleen goed zijn geoutilleerd om hun vak uit te oefenen maar ook een waardevolle bijdrage aan de kwaliteit van het onderwijs kunnen leveren.

Het panel wil de opleidingen complimenteren met het lef dat zij hebben getoond om het oude vertrouwde afstuderen met een 'traditioneel' afstudeeronderzoek in te ruilen voor een meer innovatieve en bij de praktijk passende vakdidactische onderzoekslijn (verder VOS-lijn) waarbij studenten in zes verschillende modules verschillende vormen van onderzoek hanteren om de lespraktijk in hun scholen te verbeteren. Ook de aandacht voor vakoverstijgend werken in een van deze modules vindt het panel waardevol.

Ten tijde van de visitatie hadden de opleidingen net een cyclus met alle zes modules uit de VOS-lijn doorlopen. Het panel ziet veel tevredenheid over de opzet van de VOS-lijn. Tegelijkertijd geven de opleiders ook aan dat ze behoefte hebben aan doorontwikkeling, verbetering en aanscherping van deze lijn. Het panel heeft in de gesprekken en deze rapportage verschillende punten aan de orde gesteld die daaraan kunnen bijdragen. In lijn met het hogeschoolbeleid van de HvA gaan de

opleidingen binnenkort aan de slag met de formulering van leeruitkomsten voor de verschillende modules. Het panel ziet daarin mogelijkheden om daarmee een verbeter slag te maken.

De kwaliteit en meerwaarde van afgestudeerde professionals komt nog niet overal tot bloei, omdat scholen voor voorgezet onderwijs daar nog niet altijd klaar voor zijn. Er liggen wellicht mogelijkheden voor de opleidingen om de afgestudeerde professionals en hun werkomgeving te ondersteunen in de verdere ontwikkeling van het onderwijs. Daarmee zouden de opleidingen kunnen bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het onderwijs voor ambitieuze en goed opgeleide professionals. Het panel geeft de opleidingen in overweging mee om naar manieren te zoeken om deze ondersteunende rol in te vullen.

Samenvatting

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

Alle beoordeelde master lerarenopleidingen **voldoen** aan de basiskwaliteit van deze standaard. Het panel vindt dat de gezamenlijke masteropleidingen een helder beroepsprofiel hebben ontwikkeld voor eerstegraadsleraren. Daarin staan begrippen centraal als veranderende samenleving, grootstedelijke context gekenmerkt door superdiversiteit wat betreft sociale, economische en culturele achtergronden.

De eindkwalificaties van de master lerarenopleidingen sluiten aan bij wat er landelijk is afgesproken over de kwaliteit van masterdocenten en voldoen aan de nationaal en internationaal geformuleerde eisen voor het masterniveau. De opleidingen hebben een actuele visie op de relatie tussen het te ontwikkelen onderzoekend vermogen en de impact van onderzoek op de onderwijspraktijk. Deze visie is helder doorvertaald in de VOS-lijn.

De lerarenopleidingen onderhouden nauwe contacten met het werkveld. Het werkveld is tevreden met de insteek die de opleidingen kiezen bij het opleiden van eerstegraadsdocenten.

Het panel ziet dat de opleidingen voornemens zijn om de beoogde leerresultaten uit te werken in leeruitkomsten. Het panel adviseert de opleidingen om daarbij de rol van de pedagoog van het landelijk beroepsprofiel en de invulling van het eigen beroepsprofiel verder uit te werken. Het formuleren van leeruitkomsten biedt verder kansen om het te behalen eindniveau in beoordelingscriteria verder te expliciteren (zie ook standaard 4).

Het panel beluistert een behoefte bij het werkveld en alumni om nog nauwer contact te onderhouden en om een actieve rol te spelen op de scholen zelf. Het panel geeft de opleidingen de overweging mee om de kansen hiertoe te onderzoeken.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

Het panel stelt vast dat alle beoordeelde masteropleidingen **voldoen** aan de basiskwaliteit van deze standaard. Het panel heeft daartoe van iedere masteropleiding acht afstudeerdossiers bestudeerd, waarvan het merendeel volgens de nieuwe manier van afstuderen in de VOS-lijn en een klein aantal uit de oude manier van afstuderen met een afstudeeronderzoek.

Het panel is positief over de resultaten die de nieuwe manier van afstuderen in de VOS-lijn oplevert. Studenten doen op deze wijze ervaring op met verschillende manieren van onderzoek die goed passen bij de praktijk van eerstegraadsdocenten.

Het panel heeft kunnen vaststellen dat alle bestudeerde afstudeerdossiers – zowel oud als nieuw – het masterniveau voldoende aantonen. De onderwerpen zijn relevant voor de beroepspraktijk en tonen aan dat studenten in staat zijn om de functie van eerstegraadsdocent uit te oefenen.

Het afstudeerniveau is goed geborgd door de peerreviews vanuit het Landelijk Overleg Vak Masters (LOVM) op de kwaliteit van het eindniveau. De examencommissie en toetscommissie volgen het eindniveau van de master lerarenopleidingen aan de HvA en spreken daarin het vertrouwen uit. De afstudeerdossiers zijn navolgbaar beoordeeld. Er zijn twee aandachtspunten. Het eerste punt is de formulering van de rubrics in het beoordelingsformulier van de VOS-producten: deze kunnen scherper worden geformuleerd. Tweede aandachtspunt is de beoordeling van het functioneren in de beroepspraktijk. Het beoordelingsformulier is niet aangepast op het functioneren van de bovenbouw en het werkveld is niet betrokken bij de beoordeling.

Afgestudeerde masterstudenten van de lerarenopleidingen blijken goed in staat te zijn om het geleerde in de praktijk te brengen en als eerstegraads docent in hun vakgebied te functioneren. Wel is de beroepspraktijk nog niet altijd goed ingericht om deze afgestudeerden goed tot hun recht te laten komen. Het werkveld en de alumni kunnen daarbij ondersteuning gebruiken ook vanuit de master lerarenopleidingen. Het panel nodigt de opleidingen uit om in samenwerking met alumni en werkveld daarvoor verder ideeën te ontwikkelen, waaronder de doorontwikkeling van professionele leergemeenschappen naar intercollegiale overleggen.

Inhoudsopgave

<u>SAMENVATTING EN RECENSIE.....</u>	<u>2</u>
RECENSIE	2
SAMENVATTING	3
<u>INLEIDING</u>	<u>7</u>
HET PANEL	7
WERKWIJZE.....	7
LEESWIJZER	8
BASISGEGEVENS OPLEIDINGEN	10
TERUGBLIK VORIGE VISITATIE EN MIDTERMREVIEW.....	10
<u>ALGEMENE BEOORDELING MASTER LERARENOPLEIDINGEN</u>	<u>12</u>
<u>BEOORDELING STANDAARD 1 BEOOGDE LEERRESULTATEN.....</u>	<u>13</u>
OORDEEL	13
BEVINDINGEN	13
BEROEPSBEELD	13
BEOOGDE LEERRESULTATEN	14
VALIDATIE BEOOGDE LEERRESULTATEN	14
VISIE OP ONDERZOEKEND VERMOGEN	15
<u>BEOORDELING STANDAARD 4 REALISATIE BEOOGDE LEERRESULTATEN.....</u>	<u>17</u>
OORDEEL.....	17
BEVINDINGEN.....	17
AFSTUDEREN: NIEUW EN OUD.....	17
KWALITEIT EINDWERKEN	18
BORGING	19
FUNCTIONEREN AFGESTUDEERDEN	20
<u>BEVINDINGEN EN BEOORDELINGEN SPECIFIEKE OPLEIDINGEN</u>	<u>21</u>
<u>MASTER LERARENOPLEIDING ALGEMENE ECONOMIE.....</u>	<u>22</u>
<u>MASTER LERARENOPLEIDING ENGELS.....</u>	<u>25</u>
INTRODUCTIE OPLEIDING	25
STANDAARD 1.....	25

STANDAARD 4.....	25
<u>MASTER LERARENOPLEIDING FRANS.....</u>	<u>27</u>
INTRODUCTIE OPLEIDING	27
STANDAARD 1.....	27
STANDAARD 4.....	27
<u>MASTER LERARENOPLEIDING GESCHIEDENIS</u>	<u>30</u>
INTRODUCTIE OPLEIDING	30
STANDAARD 1.....	30
STANDAARD 4.....	30
<u>MASTER LERARENOPLEIDING NEDERLANDS</u>	<u>32</u>
INTRODUCTIE OPLEIDING	32
STANDAARD 1.....	32
STANDAARD 4.....	33
<u>MASTER LERARENOPLEIDING WISKUNDE</u>	<u>35</u>
INTRODUCTIE OPLEIDING	35
STANDAARD 1.....	35
STANDAARD 4.....	35
<u>EINDOORDELEN.....</u>	<u>37</u>
<u>AANBEVELINGEN</u>	<u>37</u>
<u>BIJLAGEN.....</u>	<u>38</u>
<u>BIJLAGE 1 BEZOEKPROGRAMMA</u>	<u>39</u>
<u>BIJLAGE 2 BESTUDEERDE DOCUMENTEN</u>	<u>40</u>

Inleiding

Op 29 november 2023 bezocht een onafhankelijk visitatiepanel de deeltijd master lerarenopleidingen Algemene Economie, Engels, Frans, Geschiedenis, Nederlands en Wiskunde aan de Hogeschool van Amsterdam (verder HvA). De master lerarenopleidingen zijn gezamenlijk beoordeeld, vanwege de grote overlap in organisatie, uitgangspunten, curriculum, toetsing en wijze van afstuderen. Dit rapport beschrijft de bevindingen en de beoordelingen van panel dat de opleidingen heeft bezocht.

De beoordeling is uitgevoerd op basis van het 'Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland' uit 2018. De HvA neemt deel aan het Experiment instellingsaccreditatie met lichtere opleidingsaccreditatie. Conform de nadere uitwerking van dit experiment heeft de visitatie van de master lerarenopleidingen zich gefocust op twee standaarden bij het NVAO-beoordelingskader: de beoogde leerresultaten (standaard 1) en de gerealiseerde leerresultaten (standaard 4).

Het panel

De HvA heeft voor deze beoordeling een visitatiepanel samengesteld bestaande uit een kernpanel en een aantal vakdeskundigen. Dit panel is vervolgens goedgekeurd door de NVAO. Het visitatiepanel is ondersteund door drie onafhankelijke bij de NVAO-geregistreerde secretarissen, waarbij een secretaris als lead secretaris optrad.

Het panel bestond uit:

Kernpanel

Dr. Ir. Q.H. Kools (voorzitter)
Drs. M. Delen (lid kernpanel, werkvelddeskundige)
K.M.Q. Knoope (studentlid)

Vakdeskundigen

Dr. A.C.J. Geerts (Frans)
Dr. P. Kop (Wiskunde)
R. J. Smit MEd (Engels)
Drs E.G.M. Storck (Geschiedenis)
Drs. A.C.L.A. Speekenbrink (Nederlands)
Ir. J.C.B. Suijker (Algemene Economie)

Secretarissen

I.R. de Jager
Ir. M.C. Bulle
C.M.F. Bomhof MOC (lead secretaris)

Werkwijze

Voorafgaand aan de visitatie heeft de opleiding een zelfevaluatie opgesteld. Vervolgens is de zelfevaluatie voorzien van aanvullende documentatie aan het panel ter beschikking gesteld. Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek deze documentatie bestudeerd en voorlopige bevindingen met elkaar gedeeld bij een vooroverleg. Ook heeft het panel zich op basis van een steekproef van acht afstudeerdossiers per masteropleiding een beeld gevormd van de kwaliteit van de professionaliteit van de afgestudeerden.

Op de bezokedag heeft het panel algemene gesprekken gevoerd met het management, examencommissie, vertegenwoordigers van het werkveld en de alumni. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met studenten, docenten en examinatoren van de afzonderlijke schoolvakken. Ook heeft er een ontwikkelgesprek plaatsgevonden. Medewerkers en studenten van de opleidingen zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen om vervolgens het panel

buiten het bezoekprogramma om te spreken (inloopspreekuur). Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

Aan het einde van de bezokedag heeft het panel op basis van alle ter beschikking gestelde informatie zich een oordeel gevormd over de standaarden 1 en 4 en dit mondeling teruggekoppeld aan de opleiding.

Na afloop van het bezoek heeft de lead secretaris met hulp van beide secretarissen een rapportage opgesteld, dat vervolgens aan het panel en een onafhankelijke tegenlezer is voorgelegd. Na de verwerking van de hierop verkregen feedback is de rapportage ter controle op feitelijke onjuistheden voorgelegd aan de master lerarenopleidingen. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld, nadat de benodigde aanpassingen in overleg met het panel zijn verwerkt.

Leeswijzer

In overleg met de masteropleidingen is ervoor gekozen om de beoordelingen van alle zes master lerarenopleidingen in één rapport te bundelen.

In het eerste deel van het rapport staan generieke bevindingen en beoordelingen die alle master lerarenopleidingen betreffen; in het tweede deel van het rapport staan per opleiding specifieke bevindingen en beoordelingen beschreven. Het rapport eindigt met een totaalbeoordeling en een aantal aanbevelingen.

Het panel verklaart dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Amsterdam, datum

Mevrouw Q. Kools
(voorzitter)

Mevrouw C.M.F. Bomhof
(secretaris)

De master lerarenopleidingen in het kort

De master lerarenopleidingen Algemene Economie, Engels, Frans, Geschiedenis, Nederlands en Wiskunde zijn deeltijdopleidingen, die studenten opleiden tot vakdocenten met een eerstegraadsbevoegdheid. Daarmee mogen leraren lesgeven en examineren in de bovenbouw van havo/vwo en het hbo. Daarvoor ontwikkelen studenten zich in hun rol als vakexpert, vakdidacticus en onderzoekend professional op masterniveau. De opleidingen hebben een studielast van 90 EC en duren 2,5 tot 3 jaar.

De zes masterlerarenopleidingen maken onderdeel uit van een cluster van acht masteropleidingen van de Faculteit Onderwijs en Opvoeding (FOO) van de HvA. Naast de master lerarenopleidingen maken de masteropleiding Pedagogiek en Professioneel Meesterschap deel uit van dit cluster. Daarnaast biedt FOO zeventien tweedegraads lerarenopleidingen, een pabo-opleiding (hbo en universitair) en twee bacheloropleidingen Pedagogiek (hbo-pedagoog en tweedegraads leraar) aan.

De zes masterlerarenopleidingen werken nauw samen. Het management van de opleidingen bestaat uit een opleidingsmanager en zes opleidingscoördinatoren. De opleidingen zijn hetzelfde opgebouwd met een vakkenlijn van 50 EC, de lijn Vakdidactiek en Onderzoek in de School (verder VOS-lijn) van in totaal 30 EC en keuzevakken met een omvang van 10 EC.

In de *vakkenlijn* bieden de opleidingen kennis en vaardigheden aan in hun vakgebied. De leerlijnen verschillen inhoudelijk per opleiding. In studiejaar 2020 hebben de gezamenlijke opleidingen de VOS-lijn in hun curriculum geïntroduceerd. De VOS-lijn beoogt studenten een geïntegreerd programma te bieden, waarin zij zich tot een gevorderde vakdidacticus en onderzoekend professional kunnen ontwikkelen. Het centrale thema van deze lijn is 'het verbeteren van het leren van de leerlingen'. De VOS-lijn is opgebouwd uit in totaal zes modules van elk 5 EC (twee per studiejaar), waarbinnen vakdidactiek en onderzoek volledig zijn geïntegreerd. Ieder jaar heeft een eigen focus: in jaar 1 de docent als verkenner, in jaar 2 de docent als ontwerper en in jaar 3 de docent als innovator. Hieronder staat een overzicht van de verschillende modules. Elke module wordt afgetoetst op eindniveau. De laatste twee modules van jaar 3 ('Verruim je vak' en 'Lang leve leren') vormen de afstudeerfase.

VOS LEERLIJN

Geïntegreerde leerlijn

Complexe opdrachten met toename van zelfstandigheid

Congruent opleiden

Benutten van kennis en ervaring van de studenten

Onderzoekscyclus

Leren in professionele gemeenschappen

Docent als verkenner

Denken van leerlingen

Docent als ontwerper

Leren van leerlingen

Vakdidactisch ontwerpen

Herontwerp en & evalueren

Docent als innovator

Verruim je vak

Veranderen met appreciative inquiry

De master lerarenopleidingen worden verzorgd door een team van 60 docenten. In september 2023 stonden in totaal 608 studenten bij de master lerarenopleidingen ingeschreven.

Basisgegevens opleidingen

Naam opleidingen in Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO)	Naam opleiding	Crohonummer
	Master leraar Algemene Economie	45275
	Master leraar Engels	45262
	Master leraar Frans	45266
	Master leraar Geschiedenis	45267
	Master leraar Nederlands	45269
	Master leraar Wiskunde	45263
Variant	Deeltijd	
Oriëntatie en niveau opleiding	Professionele Master	
Graad	MEd	
Aantal studiepunten	90	
Opleidingslocatie(s)	Amsterdam	
Onderwijstaal	Nederlands	

Terugblik vorige visitatie en midtermreview

In 2017 zijn de master lerarenopleidingen positief beoordeeld en aansluitend in 2018 door de NVAO geaccrediteerd. Het panel heeft toen een aantal aanbevelingen geformuleerd, waaraan de opleidingen in de herontwikkeling van hun curriculum aandacht hebben besteed. De aanbevelingen gingen over de aandacht voor de pedagogische aanpak van bovenbouwleerlingen, het praktijkonderzoek, de contacten met opleidingscholen en de contacten met alumni. In het overzicht de aanbevelingen en de opvolging.

Aanbeveling in het kort	Opvolging
Besteed meer aandacht aan de pedagogische aanpak van bovenbouwleerlingen	Keuzemodule Pedagogiek voor de bovenbouw ontwikkeld en meer aandacht voor pedagogiek in andere modules
Praktijkgericht onderzoek: <ol style="list-style-type: none"> Zet verbeteringen in onderzoekslijn voort Blijf zorgdragen voor consistente beoordeling en feedback Continueer kalibratie van eisen aan praktijkonderzoek 	Uitvoering: <ol style="list-style-type: none"> Nieuwe onderzoekslijn in VOS-lijn geïntroduceerd Aanpassingen in beoordelingssystematiek doorgevoerd Heeft plek gekregen in nieuwe VOS-lijn
Versterk contacten met opleidingscholen	Er vinden schoolbezoeken plaats door docenten, opleidingsmanagement maakt deel uit van bestuurlijke overleggen, waarin ook opleidingscholen participeren
Intensiveer contacten met alumni	Er is jaarlijks een alumnidag, alumni worden ingezet als gastdocent of als begeleider

In april 2022 vond een midtermreview plaats, waarbij alle vier de standaarden positief werden beoordeeld. Naast complimenten over de profilering van de opleidingen, de kwaliteit van de docententeams en de VOS-lijn waren er ook aanbevelingen. Op een rij: (1) durf meer eisen te stellen aan het werkveld voor de begeleiding van studenten, (2) breng meer professionaliteit in het docententeam waar het gaat om grootstedelijke problematiek en streef naar een grotere diversiteit in het docententeam of zet stappen om de diversiteit van de grootstedelijke context beter voor het voetlicht te brengen (3) zorg voor meer afstemming en uniformiteit in de VOS-lijnen van de verschillende opleidingen (4) werk meer samen over de opleidingen heen (5) zorg voor een betere navolgbaarheid in beoordeling en toetsing.

Het panel heeft gezien dat de master lerarenopleidingen aan de slag zijn gegaan met de diverse aanbevelingen uit de voorgaande visitatie en de midterm review. De opvolging van de aanbevelingen uit de visitatie van 2017 is daarbij herkenbaar doorgevoerd. Wel heeft het panel ook bij deze visitatie moeten constateren dat de aandacht voor pedagogiek aan herkenbaarheid kan winnen. Het panel heeft minder zicht op de uitvoering van de aanbevelingen uit de midtermreview. Deels omdat het aanbevelingen betreft over standaard 2 en 3, die buiten de focus van deze beoordeling vallen. Deels omdat de midtermreview relatief kortgeleden heeft plaatsgevonden en een aantal aanbevelingen nog maar recent is opgepakt.

Algemene beoordeling master lerarenopleidingen

Beoordeling standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en eventueel op internationale eisen.

Oordeel

Alle beoordeelde master lerarenopleidingen **voldoen** aan de basiskwaliteit van deze standaard. De master lerarenopleidingen hebben een helder beroepsprofiel ontwikkeld voor eerstegraadsleraren. Daarbij is aansluiting gevonden bij begrippen als veranderende samenleving en grootstedelijke context. De eindkwalificaties van de master lerarenopleidingen sluiten aan bij wat er landelijk is afgesproken over het opleidingsniveau van masterleraren en voldoen aan de nationaal en internationaal geformuleerde eisen voor het masterniveau. De opleidingen hebben een actuele visie op de relatie tussen het te ontwikkelen onderzoekend vermogen en de impact van onderzoek op de onderwijspraktijk. De opleidingen onderhouden nauwe contacten met het werkveld over de invulling van de eindkwalificaties. Het werkveld is tevreden met de insteek die de opleidingen kiezen bij het opleiden van eerstegraadsdocenten. Het panel ziet dat de opleidingen voornemens zijn om de beoogde leerresultaten uit te werken in leeruitkomsten. Het panel adviseert de opleidingen om daarbij de rol van de pedagoog van het landelijk beroepsprofiel en de invulling van het eigen beroepsprofiel verder uit te werken. Ook kan in de toekomstige formulering van leeruitkomsten het te eindniveau in beoordelingscriteria worden geëxpliciteerd (zie ook standaard 4).

Bevindingen

Beroepsbeeld

De master lerarenopleidingen van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) leiden eerstegraadsdocenten op die het vermogen en de wil hebben om in te spelen op de kansen en uitdagingen van een telkens veranderende samenleving, waaronder een grootstedelijke context, die gekenmerkt wordt door 'superdiversiteit' wat betreft sociale, economische en culturele achtergronden. Afgestudeerden zullen over een grote hoeveelheid wendbaarheid moeten beschikken om op deze superdiversiteit te kunnen inspelen. De master lerarenopleidingen aan de HvA onderscheiden zich van andere lerarenopleidingen in Nederland door het accent op grootstedelijke context en superdiversiteit. Deze profilering is mede tot stand gekomen in wisselwerking met het werkveld.

In gesprekken met studenten en docenten hoort het panel dat deze eigen profilering per opleiding wisselend tot uitdrukking komt. Studenten die op een school in een stedelijke context werken, komen meer in aanraking met deze profilering, dan studenten die elders actief zijn. Bij de master lerarenopleidingen gericht op talen is er aandacht voor meertaligheid. Er is een module Urban Education, waarin specifiek wordt ingegaan op grootstedelijke vraagstukken. Deze module behoort tot de keuzemodules en is daarmee niet verplicht. Daarmee is de herkenbaarheid van dit thema voor de ene student groter dan voor een andere student.

Bevindingen en beoordelingen panel

Het panel vindt dat de master lerarenopleidingen aan de HvA een helder eigen profiel hebben gekozen, passend bij de Amsterdamse context van de hogeschool. Omdat niet alle studenten binnen deze context werken en opdrachten uitvoeren, is deze profilering niet voor alle studenten herkenbaar in het onderwijsaanbod.

Beoogde leerresultaten

De master lerarenopleidingen sluiten met hun beoogde leerresultaten aan op nationale en internationale geformuleerde eisen voor het masterniveau. Concreet zijn de beoogde leerresultaten van de opleidingen aangesloten op (1) het landelijk beroepsprofiel voor professionele master eerstegraadsopleiding uit 2021, (2) de vakspecifieke kennisbases uit 2018 (3) de generieke kennisbasis voor onderzoek uit 2017 (4) Landelijke wettelijke bekwaamheidseisen leraar voorbereidend hoger onderwijs uit en (5) de professionele masterstandaard vastgesteld door de Vereniging Hogescholen uit 2019. Deze landelijk vastgestelde beroepseisen komen voor wat betreft het masterniveau overeen met wat in de Dublin Descriptoren over dit niveau staat beschreven.

Het Landelijk Overleg Vakmasters (LOVM), waarin alle master lerarenopleidingen in zijn vertegenwoordigd, heeft in het landelijk beschreven beroepsprofiel een onderscheid gemaakt in vier beroepsrollen:

1. Expert in zijn/haar schoolvak
2. Gevorderd vakdidacticus
3. Onderzoekend Professional
4. Pedagoog. Deze laatste rol is in 2021 toegevoegd.

De beroepsrollen zijn uitgewerkt in vijftien eindkwalificaties, die zijn vastgelegd in de OER. De rol van pedagoog is in 2021 door het LOVM ingevoerd.

De master lerarenopleidingen zijn voornemens om de beoogde leerresultaten uit te werken in leeruitkomsten. Deze ontwikkeling past binnen de keuze die landelijk is gemaakt om de curricula van de lerarenopleidingen te flexibiliseren en die is vastgelegd in het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen (VH-VS-NU-OCW 2020). Ten tijde van de visitatie waren er nog geen uitwerkingen van dit voornemen zichtbaar.

Uit het gesprek met studenten komt naar voren dat de rol van pedagoog steviger verankerd mag worden in de opleidingen. Zij zouden graag meer aandacht willen voor de aanpak van motivatieproblematiek en havo-didactiek. Dat zou ook passen in de landelijke ontwikkelingen van het beroepsprofiel.

Bevindingen en overwegingen panel

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de master lerarenopleidingen voldoen aan alle eisen die nationaal en internationaal aan deze leerresultaten gesteld zijn. Het panel ziet kansen in de formulering van de eindkwalificaties in leeruitkomsten om een aantal elementen van de beroepsrollen en de eigen profilering verder te expliciteren. Zo behoeft de rol van pedagoog in de eindkwalificaties nog verdere uitwerking. Ook kan een expliciete formulering van de leeruitkomsten examinatoren en studenten helpen in een heldere omschrijving van beoordelingscriteria bijvoorbeeld op het te behalen eindniveau (zie ook standaard 4).

Validatie beoogde leerresultaten

De master lerarenopleidingen aan de HvA onderhouden nauwe contacten met collega-opleidingen en het werkveld, waarbij onder meer gesproken wordt over de invulling van de beoogde leerresultaten.

In het LOVM vinden regelmatig gesprekken plaats over het beroepsprofiel en de vakkennisbases. Daarnaast zijn er landelijke overleggen gericht op specifieke eerstegraadslerarenopleidingen,

waarin de verschillende opleidingscoördinatoren van de HvA master lerarenopleidingen in participeren.

De master lerarenopleidingen zijn regelmatig in overleg met het werkveld via contacten met opleidingsscholen, bij de ontwikkeling van onderzoekwerkplaatsen en via contractonderwijs. Er is samenwerking in de Taskforce Lerarentekort, die bestaat uit de Amsterdamse schoolbesturen po, vo en mbo, de Amsterdamse kennisinstellingen met lerarenopleidingen (HvA, UvA, VU en Inholland, Ipabo) en gemeente Amsterdam.

Daarnaast vindt er samenwerking plaats via de Alliantie Lerarenopleidingen Metropoolregio Amsterdam, waarin onderwijsinstellingen samenwerken om een efficiëntere inzet van middelen en tijd mogelijk te maken en bij te dragen aan een omgeving, waarin het voor studenten aantrekkelijk wordt om leraar te worden en te blijven. Tot slot werken de master lerarenopleidingen met andere instellingen in de Amsterdamse lerarenopleidingen samen om het leraren en schoolleiderstekort in de stad terug te dringen.

De opleidingen kennen geen vaste werkveldcommissie meer. Wel overleggen de opleidingen regelmatig met stuurgroepen van opleidingsscholen.

Het werkveld geeft aan dat het zeer tevreden is met het type professional dat de master lerarenopleidingen afleveren. Er is grote behoefte aan eerstegraadsdocenten die vakoverstijgend kunnen werken en veranderingen op school tot stand kunnen brengen. De opleidingen springen daar goed op in.

Bevindingen en overwegingen panel

Het panel vindt dat de masteropleidingen goed aangesloten zijn op wat zich nationaal en lokaal afspeelt in het werkveld van eerstegraadsdocenten. Daarmee zijn de opleidingen goed in staat om de beoogde leerresultaten en straks de leeruitkomsten goed af te stemmen op wat het werkveld nodig heeft.

Visie op onderzoekend vermogen

De master lerarenopleidingen HvA sluiten met hun visie op het ontwikkelen van onderzoekend vermogen aan op hetgeen de Vereniging Hogescholen (VH) in de professionele masterstandaard heeft omschreven. De VH noemt dat het te ontwikkelen onderzoekend vermogen masterprofessionals in staat moet stellen om de beroepspraktijk te veranderen en te verbeteren en *doorwerking* te bewerkstelligen. Het resultaat van het onderzoeken en oplossen van praktijkvraagstukken moet vooral leiden tot deze doorwerking in de vorm van impact in de beroepspraktijk en het bredere beroepsdomein.

In de Zelfevaluatie (2023) schrijven de opleidingen dat afgestudeerde eerstegraadsdocenten in staat moeten zijn tot 'diepe reflectie en tot onderzoeksmatig denken en handelen'. Het ontwikkelen van verschillende perspectieven op vraagstukken is daar onderdeel van.

Bij de vorige visitatie gaf het toenmalige panel de opleidingen de aanbeveling mee om het praktijkonderzoek meer aan te sluiten op de beroepspraktijk en van meer impact te laten zijn op de onderwijspraktijk. De opleidingen hebben daarop de VOS-lijn ontwikkeld, waarin studenten geïntegreerd werken aan vakdidactiek en onderzoek. In de laatste module is er speciale aandacht voor veranderingsonderzoek binnen school, waarmee afgestudeerden in staat zijn om bij te dragen aan vernieuwingen. Daarmee krijgen onderzoek en het ontwikkelen van onderzoekend vermogen en de daarbij behorende vaardigheden een (onderwijs)praktijkgerichte invulling en is er aandacht voor doorwerking.

De opleidingen werken samen met het werkveld en met lectoraten in verschillende projecten zoals Game Based Pedagogy, Computational Thinking, Pluk de data en inclusieve digitale didactiek in het beroepsonderwijs.

Bevindingen en overwegingen panel

Het panel kan zich goed vinden in de visie op onderzoekend vermogen die de opleidingen hanteren en is enthousiast over de wijze waarop die tot uitdrukking komt in de VOS-lijn. Daarmee hebben de master lerarenopleidingen het te ontwikkelen onderzoekend vermogen van studenten goed verankerd in de onderwijspraktijk.

Beoordeling standaard 4 Realisatie beoogde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Oordeel

Het panel stelt vast dat alle beoordeelde masteropleidingen **voldoen** aan de basiskwaliteit van deze standaard. Het panel heeft daartoe van elke masteropleiding acht afstudeerdossiers bestudeerd: het merendeel volgens de nieuwe manier van afstuderen. Het panel is over het algemeen tevreden over de resultaten die deze nieuwe manier van afstuderen in de VOS-lijn oplevert. Studenten doen op deze wijze ervaring op met verschillende manieren van onderzoek goed passend bij de praktijk van eerstegraadsdocenten. Het panel heeft kunnen vaststellen dat alle bestudeerde afstudeerdossiers – zowel oud als nieuw - het masterniveau aantonen. De afstudeerdossiers zijn over het navolgbaar beoordeeld. Er zijn twee aandachtspunten. De rubrics in de nieuwe manier van afstuderen kunnen scherper worden geformuleerd. Tweede aandachtspunt is de beoordeling van het functioneren in de beroepspraktijk. Het beoordelingsformulier is niet aangepast op het functioneren van de bovenbouw en het werkveld is niet betrokken bij de beoordeling. Uit gesprekken met alumni en werkveld komt naar voren dat afgestudeerde masterstudenten van de lerarenopleidingen goed in staat zijn om als eerstegraads docent in hun vakgebied te functioneren. Wel is de beroepspraktijk nog niet altijd goed ingericht om deze afgestudeerden goed tot hun recht te laten komen. Het afstudeerniveau is goed geborgd door de peerreviews vanuit het LOVM op de kwaliteit van het eindniveau. Ook de examencommissie en toetscommissie spreken daar vertrouwen uit over het bereikte eindniveau.

Bevindingen

Afstuderen: nieuw en oud

Het panel heeft twee manieren van afstuderen bestudeerd.

'Oud afstuderen'

Tot het studiejaar 2020-2021 studeerden studenten in 'het oude curriculum' af op twee eindwerken: een praktijkdossier en een praktijkonderzoek. In het praktijkdossier toonden studenten aan over de eindkwalificaties op het niveau van eerstegraadsleraar te beschikken. In het praktijkonderzoek draaide het vooral om de eindkwalificaties passend bij de rol van onderzoekend professional.

'Nieuw afstuderen'

Groot verschil met het vorige curriculum is dat sinds het studiejaar 2020-2021 in het nieuwe curriculum de beroepsrollen vakdidacticus en onderzoekend professional zijn geïntegreerd in de zes verschillende VOS-modules. Alle modules worden afgetoetst op eindniveau. VOS 5 en 6 vormen de afstudeerfase van de master in jaar 3. De rol van vakexpert staat centraal in de verschillende vakmodules, die per opleiding worden afgetoetst. De rol van pedagoog komt in alle modules in meer of mindere mate terug. In het studiejaar 2022-2023 is voor het eerst het hele VOS-programma gedraaid.

Selectie afstudeerwerken

Het panel heeft zich vooral gebogen over het nieuwe afstuderen via de VOS-modules, omdat deze de meest recente ontwikkeling in het afstuderen bij de master lerarenopleidingen weergeeft. Waar mogelijk heeft het panel per master lerarenopleiding zes afstudeerdossiers van het nieuwe curriculum beoordeeld en twee afstudeerdossiers van het oude curriculum bekeken om zo een overzicht van de afstudeerkwaliteit van de afgelopen twee jaar te verkrijgen. Bij sommige opleidingen waren er nog geen zes studenten volgens het nieuwe curriculum afgestudeerd. Daarbij

heeft het panel alle 'nieuwe' afstudeerdossiers bestudeerd, aangevuld met 'oude' afstudeerdossiers om tot het aantal van acht eindwerken per opleiding te komen.

Het panel heeft het nieuwe afstuderen beoordeeld op drie VOS-modules:

1. Vakdidactisch Ontwerpen (module 3), waarin studenten onderzoek doen en onderwijsvormen ontwerpen.
2. Verruim je vak (module 5); waarbinnen studenten in interdisciplinaire teams werken aan een vakoverstijgend beroepsproduct.
3. Lang leve leren (module 6), waar studenten met waarderend onderzoek een verandering binnen hun beroepspraktijk tot stand brengen.

Daarnaast heeft het panel bij iedere opleiding van een student de resultaten van alle VOS-modules bekeken om zich een breder beeld te vormen van het eindniveau.

Het panel hoort in gesprekken met studenten, docenten, opleidingscoördinatoren, alumni en werkveld enthousiaste verhalen over de impact van de VOS-modules en het werk wat daarin gedaan wordt. Studenten werken in module 3 en 6 zelfstandig aan hun opdrachten binnen de modules, waarbij zij ervaringen uitwisselen met medestudenten binnen professionele leergemeenschappen (leerteams) die aan het begin van de opleiding zijn samengesteld. Uitzondering hierop is de master lerarenopleiding Wiskunde, waar studenten in groepen van drie werken aan een lesontwerp en daarover een individueel reflectieverslag over opleveren. Het panel zou graag zien dat ook de bijdragen van studenten aan het lesontwerp individueel beoordeeld zouden worden.

In module 5 werken studenten vakoverstijgend samen met studenten uit andere vakken aan een gezamenlijk beroepsproduct.

De oplevering van een vakoverstijgend beroepsproduct in module 5 is van grote waarde, vinden alumni en werkveld.

Bevindingen en overwegingen panel

Het panel heeft de verschillende VOS-modules bestudeerd en is enthousiast over de creativiteit en de zorgvuldigheid waarmee de lijn is opgezet: de verschillende manieren waarop onderzoek in de modules terugkomt en het vakoverstijgende karakter ervan. De VOS-lijn en de daaraan gekoppelde manier van afstuderen past goed bij de praktijk van het onderwijsveld.

Er zijn verschillen in de wijze waarop opleidingen invulling geven aan de VOS-lijn. Bij de master lerarenopleidingen talen en geschiedenis is de samenhang tussen de VOS-modules zichtbaarder dan bij de andere opleidingen. Het panel ziet mogelijkheden voor de individuele opleidingen om nog meer van elkaar te leren dan nu al gebeurt. Verderop in het rapport gaat het panel in op de verschillen per opleiding.

In analogie met wat bij standaard 1 al is geconstateerd, heeft de rol van pedagoog nog verdere explicitering in de VOS-modules. Deze komt nu het minst expliciet aan bod.

Kwaliteit eindwerken

Het panel heeft van iedere opleiding acht eindwerken bestudeerd. In totaal ging het om 31 afstudeerdossiers in de nieuwe variant (VOS-modules) en 17 eindwerken volgens de oude variant. Het panel heeft daarbij gekozen voor maximaal zes eindwerken volgens de VOS-lijn. Daar waar geen zes afgestudeerden in de nieuwe variant aanwezig waren (Frans en Nederlands) zijn de beschikbare 'nieuwe afstudeerdossiers' aangevuld met 'oude afstudeerdossiers'.

Opleiding	Afstudeerwerk oud	Afstudeerwerk nieuw
Algemene Economie	2	6
Engels	2	6
Frans	6	2
Geschiedenis	2	6
Nederlands	3	5
Wiskunde	2	6

Bevindingen en overwegingen panel

Het panel heeft van alle afstudeerwerken, zowel in de 'oude' variant als in de 'nieuwe' variant de voldoende beoordeling kunnen onderschrijven. Het panel vindt dat in de bestudeerde VOS-modules goed aandacht wordt besteed aan didactische vaardigheden. Ook komt in de VOS-opdrachten een mooie variatie aan onderzoeksvaardigheden aan bod. Daarin ziet het panel een verbetering ten opzichte van de oude manier van afstuderen, waarbij één groter onderzoek met één aanpak centraal stond.

De onderwerpen van de afstudeerwerken zijn relevant voor de beroepspraktijk, maar soms groot in verhouding tot de omvang van de VOS-modules (5 EC). In een aantal gevallen mag de relatie met de vakinhoud wel wat steviger naar voren komen. Zowel verbreding van de vaardigheden als verdieping van kennis zijn van belang voor een eerstegraadsleraar. Het panel zou graag zien dat de opleidingen meer sturen op het navolgbaar onderzoeksmatig redeneren en schrijven door studenten bij alle vakken. Daarnaast behoeft de rol van de pedagoog verdere explicitering in de modules en beoordeling. De beoordeling is over het algemeen navolgbaar. Wel zou het panel graag meer helderheid willen zien in de rubrics. De formulering van de rubrics kan scherper worden afgestemd op wat de studenten op masterniveau concreet moeten beheersen. Ook kan er meer toelichting worden gegeven op de beoordeling dan nu het geval is. Tot slot is er ruimte voor procedurele verbetering in toepassen van de rubrics nodig. Een voorbeeld daarvan is de beoordeling van VOS 3 waarbij meer onderbouwing van de beoordelaars nodig is bij sommige onderdelen om de beoordeling navolgbaar te maken. Verderop in het rapport gaat het panel in op de kwaliteit van standaard 4 van de specifieke opleidingen.

Borging

De master lerarenopleidingen van de HvA zorgen op diverse manieren voor de borging van het eindniveau. Onderling vindt er regelmatig kalibratie plaats tussen beoordelaars van de VOS-modules. Uit deze kalibratiesessies bij bijvoorbeeld de talenopleidingen kwam net als bij het panel de constatering naar voren dat de rubrics verder doorontwikkeld dienen te worden bij bijvoorbeeld VOS-module 5. Inmiddels zijn er diverse aanpassingen gedaan. Bij de beoordeling van de modules zijn twee beoordelaars betrokken. Bij module 6 is formeel vastgelegd dat twee beoordelaars onafhankelijk van elkaar het toetsmateriaal beoordelen om vervolgens tot een eindbeoordeling te komen. De kwaliteit van de lespraktijk wordt beoordeeld bij een werkbezoek van een van de HvA-docenten. Het beoordelingsformulier dat daarbij wordt gehanteerd, is gebaseerd op het functioneren van een tweedegraadsdocent en is niet aangepast op het functioneren van de bovenbouw. Vakinhoudelijke kennis wordt niet beoordeeld. Het werkveld is verder niet betrokken bij de beoordeling van de VOS-modules.

De examen- en toetscommissie zijn betrokken geweest 'aan de voorkant' bij de ontwikkeling van de VOS-modules. De toetscommissie controleert en borgt de beoordelingen van de VOS-modules en rapporteert daarover aan de opleidingscoördinatoren.

Daarnaast vindt er ieder jaar via het LOVM een peerreview plaats op de afstudeertrajecten en de afstudeerwerken van de verschillende Nederlandse master lerarenopleidingen. Ook daarin zijn de reacties op de VOS-lijn en de daarin uitgevoerde opdrachten positief.

Bevindingen en overwegingen panel

Het panel vindt dat het eindniveau van de master lerarenopleidingen zorgvuldig geborgd is. Wel betreurt het panel dat de beoordeling van de lespraktijk weinig specifiek is ingericht, gelet op het beoordelingsformulier en de betrokkenheid van het werkveld bij de beoordeling. Het panel pleit dan ook voor een op eerstegraadsdocenten ontworpen beoordelingsformulier en een grotere betrokkenheid van het werkveld bij de beoordeling.

Functioneren afgestudeerden

Uit het gesprek met studenten, docenten, alumni en werkveld leidt het panel af dat de opleidingen goed in staat zijn om eerstegraadsdocenten in de verschillende vakgebieden af te leveren. Studenten krijgen vaak tijdens hun opleiding al een andere functie binnen de school, niet alleen voor de klas maar ook binnen de verschillende docententeams. Functies die daarbij genoemd worden zijn coördinatorenfuncties zoals coördinator taalbeleid, coördinatoren programma, toetsing en afsluiting of functies als ontwikkelaar van nieuwe lesprogramma's. Studenten voelen zich zelfverzekerder en zijn beter in staat om initiatieven te nemen dan voordat zij de opleiding volgden.

Alumni verbreden hun werk bijvoorbeeld door het leesonderwijs in Frans door te trekken van onderbouw naar bovenbouw. Die stap is mogelijk dankzij wat op de opleiding is geleerd om collega's bij initiatieven te betrekken.

Naast alle positieve geluiden over het niveau van de afgestudeerde docenten op masterniveau, hoort het panel een zorg. De beroepspraktijk is bij veel scholen (nog) wat behoudend, waardoor innovatieve professionals die hier worden opgeleid hun nieuwe kennis en opgedane didactische vaardigheden soms lastig kunnen inzetten. Er is behoefte aan nascholing en aan de voortzetting van de professionele leergemeenschappen met verschillende docenten ook na de opleiding, waarin docenten elkaar kunnen ondersteunen en stimuleren om nieuwe stappen te zetten in het onderwijs. Veel studenten en alumni geven aan dat juist de ontmoeting met andere op leren ingestelde vakgenoten in de professionele leergemeenschappen hen veel heeft gebracht tijdens de opleiding. Ook na het afronden van de opleiding zoeken afgestudeerden naar contact met elkaar om intercollegiaal overleg te kunnen voeren. Onderzocht wordt of de master lerarenopleidingen afgestudeerden kunnen ondersteunen bij een voortzetting van professionele leergemeenschappen.

Bevindingen en overwegingen panel

Het panel ziet dat de master lerarenopleidingen goed in staat zijn om masterprofessionals op te leiden die hun weg in de beroepspraktijk goed kunnen vinden en in staat zijn om loopbaanstappen te zetten. De huidige beroepspraktijk biedt niet altijd de ruimte voor de afgestudeerde professionals om het geleerde in de praktijk te brengen. Het werkveld en de alumni kunnen daarbij ondersteuning gebruiken ook vanuit de master lerarenopleidingen. Het panel nodigt de opleidingen uit om in samenwerking met alumni en werkveld daarvoor verder ideeën te ontwikkelen, waaronder de doorontwikkeling van professionele leergemeenschappen naar intercollegiale overleggen.

Bevindingen en beoordelingen specifieke opleidingen

Master lerarenopleiding Algemene Economie

Introductie opleiding

De master lerarenopleiding Algemene Economie richt zich op studenten die zich willen ontwikkelen tot eerstegraadsdocenten algemene economie. Er waren in september 2023 55 studenten ingeschreven; jaarlijks studeren 20 tot 25 eerstegraadsdocenten af.

De instroom bestaat uit tweedegraadsdocenten economie en eerstegraadsdocenten bedrijfseconomie. De laatste groep moet de Landelijke Kennistoets Leraar Economie hebben behaald.

De opleiding onderscheidt zich door aandacht voor een economische blik op maatschappelijke thema's en voor bedrijfseconomie. De aandacht voor maatschappelijke thema's komt terug in vakken als Verzorgingsstaat en Internationale economie en maatschappelijke vraagstukken. Bedrijfseconomie komt terug in een verplicht vak en er zijn twee keuzevakken: Financiële Zelfredzaamheid en Ondernemerschap. Door deze vakken aan te bieden zijn docenten algemene economie in de praktijk op basaal niveau toegerust voor het doceren van bedrijfseconomie. De opleiding wordt verzorgd door een team van zeven docenten (2,13 fte).

Standaard 1

De master lerarenopleiding algemene economie **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van de eindkwalificaties van deze opleiding. Deze komen overeen met wat landelijk is afgesproken over de eisen die aan een eerstegraadsdocent algemene economie gesteld mogen worden. Ook voldoet de opleiding aan de eisen die vanuit internationale standaarden zoals de Dublin Descriptoren aan het masterniveau worden gesteld.

Sterk punt:

- Er is een inhoudsrijk scala aan leerresultaten opgesteld waaronder maatschappelijke vraagstukken en het kritisch beschouwen van de vakinhoud, zo blijkt onder meer uit de gesprekken met studenten en docenten.
- Opleiders die zelf een achtergrond hebben als docent in het v.o. leven het lesgeven aan leerlingen goed voor aan studenten. Daarmee zijn leerresultaten praktijkgericht.
- Het masterniveau is o.a. zichtbaar door de mate van ruimte die studenten krijgen in de specifieke invulling van leerresultaten.

Aanbevelingen:

- Expliciteer als opleiding de opleiding-didactische visie. Leg in woord en geschrift uit welke keuzes er zijn gemaakt in het curriculum van de opleiding, dus wat studenten zouden moeten leren en waarom.
- Bij deze explicitering zou ingegaan kunnen worden op:
 - de beoogde vakdidactische leerresultaten inclusief visievorming door studenten op het curriculum in de bovenbouw
 - moderne economische inhoud en zoals gedragseconomie en institutionele economie en;
- Concretiseer het masterniveau algemene economie in de leeruitkomsten van de VOS-lijn.

Standaard 4

De master lerarenopleiding algemene economie **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van zes afstudeerdossiers volgens de nieuwe variant en twee afstudeerdossiers van de oude variant. Het panel kon bij alle afstudeerdossiers de voldoende beoordeling onderschrijven. Het panel ziet dat de omslag van het oude studeren naar het nieuwe studeren via de VOS-lijn ertoe bijdraagt dat studenten beter zijn toegerust om onderzoek te gebruiken als basis voor verbetering en verandering in hun beroepspraktijk. Studenten en werkveld zijn enthousiast.

Het panel heeft zich bij de beoordeling van het nieuwe afstuderen vooral gefocust op VOS-modules 3, 5 en 6.

In VOS-module 3 (Vakdidactisch ontwerpen) krijgen de studenten de opdracht om 'evidence informed' onderwijs te ontwerpen; vaak in de vorm van een lessenserie met daarin interventies als retrieval practice of het introduceren van contexten om transfer van kennis mogelijk te maken. Onderzoeksvragen zijn bijvoorbeeld 'welke vormen moet een didactische les hebben die leerlingen helpt om met een goede vraag naar een keuze-uur te komen?' of 'aan welke kenmerken moet een economisch spel voldoen waarbij het onderwerp BBP (bruto binnenlands product) wordt ervaren door leerlingen?'

VOS-module 5 (Verruim je vak) draait om vakoverstijgend onderwijs. Studenten gaan met medestudenten van een andere master lerarenopleiding de slag met onderwerpen als: 'migratie', 'snel geld' en 'wat doet de oorlog (in Oekraïne) met mij en de ander?'

VOS-module 6 (Lang leve leren) draait om het doen van een waarderend actieonderzoek om een verandering/verbetering in de schoolpraktijk op een positieve manier tot stand te brengen, samen met leerlingen en collega's. Hierin borduren studenten voort op wat in de vorige VOS-modules aan bod is gekomen. Onderwerpen zijn een waarderend onderzoek naar een gemeenschappelijk lesmodel, eigenaarschap bij leerlingen, taalgericht vakonderwijs in het VO. In deze VOS-module is er tevens aandacht voor de professionele ontwikkeling van afstudeerders.

In het oude afstuderen werkten studenten aan een praktijkgericht onderzoek naar onderwerpen als 'retrieval practice binnen het vak economie' (onderzoek naar de effectiviteit van het ophalen van kennis in vwo 5) of 'een betekenisopbouwende collegeserie voor bedrijfseconomische vraagstukken'.

Op basis van deze afstudeerdossiers komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen.

Sterke punten:

- Mooie omslag van oude afstuderen naar nieuwe afstuderen, waardoor de variatie van aangeleerde onderzoeksvaardigheden in de verschillende modules beter aansluiten bij de beroepspraktijk;
- Studenten geven aan sterke ontwikkeling door te maken in hun professionaliteit dankzij de VOS-modules en durven in de praktijk meer het voortouw te nemen om innovatie tot stand te brengen;
- Veel waardering voor de vakoverstijgende module 5, waarin aanspraak wordt gedaan op samenwerkingsvaardigheden;
- Mooie praktijkgerichte onderwerpen bij de verschillende modules.

Aanbevelingen:

- Maak de lijn in onderzoeksmatig en kritisch denken op masterniveau in de verschillende VOS-modules zichtbaar, liefst in de vorm van een doorlopende leerlijn. Geef studenten steeds feedback en feedforward en stimuleer hen daarop te reflecteren.
- Expliciteer in aansluiting daarop de rubrics en besteed daarin aandacht aan kwaliteit van onderzoeksmatig redeneren (consistentie in onderzoeksverantwoording) en kritisch denken
- Stuur aan op navolgbaarheid in de verslaglegging van het onderzoek in de afstudeerwerken (vooral VOS 3 en 6) heeft verbetering;
 - Zie meer toe op consistentie tussen ontwerpprincipes, onderzoeksvraag onderzoeksmethode en conclusies bij VOS 3 (of vereenvoudig dit onderdeel tot ontwerpen en evalueren, zonder onderzoeksvraag.
- Waarborg de kwaliteit van de eindwerken op het gebied van taalgebruik en bronverwijzingen. Zie toe op voldoende gebruik van diepgaande (academische) bronnen.
- De VOS-lijn behelst een integratie van vakdidactiek en onderzoek. Zie erop toe dat de onderzoeken dan ook toegespitst zijn op het vak economie en de specifieke didactiek voor dit vak.
- Let op de omvang van de opdrachten in relatie tot de omvang van de VOS-modules.

Master lerarenopleiding Engels

Introductie opleiding

De master lerarenopleiding Engels leidt studenten op tot vakbekwame eerstegraadsdocenten. De opleiding telde ongeveer 56 studenten op 1 september 2023. De studentenpopulatie is divers en varieert in leeftijd van 22-60 jaar. Sommige studenten stromen net door uit een tweedegraadsopleiding; anderen hebben lange tijd geen studie meer gevolgd.

In de Zelfevaluatie schrijft de opleiding zich te karakteriseren als een structureel sterke opleiding, met heldere opgebouwde leerlijnen zowel verticaal als horizontaal. Verticaal worden kennis, vaardigheden en de integratie in de schoolpraktijk steeds meer geïntegreerd. Horizontaal zijn er lijnen tussen de verschillende vakken in de jaarlagen. Deze structuur is eveneens zichtbaar in de VOS-lijn op deze opleiding. Andere leerlijnen zijn de Taal- en Taalkundelijn en de Literatuur en Cultuurlijn. Voor deze laatste lijn is gekozen voor een thematische opbouw. Het docententeam bestaat uit negen docenten (2,12 fte).

Standaard 1

De master lerarenopleiding Engels **voldeet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van de eindkwalificaties van deze opleiding. Deze komen overeen met wat landelijk is afgesproken over de eisen die aan een eerstegraadsdocent Engels gesteld mogen worden. Ook voldoet de opleiding aan de eisen die vanuit internationale standaarden zoals de Dublin Descriptoren aan het masterniveau worden gesteld.

Sterke punten:

- Alle relevante kwaliteitskaders vanuit de landelijk vastgestelde eindkwalificaties zijn goed doorvertaald in de verschillende modules;
- Complimenten voor het niveau en inhoud van de Literatuurlijn en TELG (Through the English Looking Glass, de taalkunde lijn);
- Studenten worden gestimuleerd om kwaliteitsgericht en kritisch te denken in de VOS-lijn.

Aanbevelingen:

- Zorg voor voldoende diepgang in de definitie van de beoogde vakinhoudelijke vaardigheden in de VOS-lijn.

Standaard 4

De master lerarenopleiding Engels **voldeet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van zes afstudeerdossiers volgens de nieuwe variant en twee afstudeerdossiers van de oude variant. Het panel kon bij alle afstudeerdossiers de voldoende beoordeling onderschrijven. Het panel ziet dat de omslag van het oude studeren naar het nieuwe studeren via de VOS-lijn ertoe bijdraagt dat studenten beter zijn toegerust om onderzoek te gebruiken als basis voor verbetering en verandering in hun beroepspraktijk. Dat is zichtbaar in de eindwerken. Studenten en werkveld zijn enthousiast.

Het panel heeft zich bij de beoordeling van het nieuwe afstuderen vooral gefocust op VOS-modules 3, 5 en 6.

Bij VOS-module 3 (Vakdidactisch ontwerpen) leren studenten om via een handelingsgerichte werkwijze een vakdidactische en pedagogisch onderbouwde aanpak te ontwerpen om tegemoet te komen aan geconstateerde verschillende leerbehoeften in luister- en leesvaardigheden. Hierin bouwen studenten voort op kennis en vaardigheden die in eerdere VOS-modules aan bod zijn gekomen. Onderzoeksvragen richten zich bijvoorbeeld op effectief luisteren.

VOS-module 5 (Verruim je vak) draait om vakoverstijgend onderwijs. Studenten gaan met medestudenten van een andere master lerarenopleiding de slag met onderwerpen als 'de Poëtische machine (activiteitenmiddag)' in het kader van Computational Thinking, een lessenserie Energiecrisis met docenten Engels, Geschiedenis, Wiskunde en Economie, een lessenserie Chatten en informele taal.

VOS-module 6 (Lang leve leren) draait om het uitvoeren van een waarderend actieonderzoek om een verandering/verbetering in de schoolpraktijk op een positieve manier tot stand te brengen, samen met leerlingen en collega's. Hierin borduren studenten voort op wat in de vorige VOS-modules aan bod is gekomen. Onderwerpen zijn 'teaching vocabulary' of 'teaching literature'. In deze VOS-module is er tevens aandacht voor de professionele ontwikkeling van afstudeerders.

In het oude afstuderen werkten studenten aan een praktijkgericht onderzoek naar onderwerpen als 'learning to remember: enhancing vocabulary retention by means of repetition, context and a series of vocabulary exercises' en 'introducing business English@secondary School'. Daarnaast leverden de studenten een Praktijkdossier in waarin zij reflecteerden op hun eigen professionele ontwikkeling.

Op basis van deze afstudeerdossiers komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen.

Sterke punten:

- De masterstandaard is duidelijk zichtbaar in de eindwerken;
- De onderwerpen zijn zeer relevant en goed passend bij de beroepspraktijk;
- Mooie opbouw met masterstandaard in de VOS-modules zichtbaar.

Aanbevelingen:

- De feedback aan studenten in relatie tot de rubrics kan hier en daar beter;
- Neem de huidige gedefinieerde leerdoelen mee in de formulering van de leeruitkomsten en de daarvan afgeleide rubrics;
- Denk na over hoe Content and Language Integrated Learning in de eindwerken van VOS-5 meer zichtbaar kan worden gemaakt.

Master lerarenopleiding Frans

Introductie opleiding

De master lerarenopleiding Frans leidt studenten op tot vakbekwame eerstegraadsdocenten. De opleiding telde 25 studenten in september 2023, waarvan de meeste op een hbo-instelling een tweedegraads bevoegdheid hebben behaald. De populatie is zeer divers: qua leeftijd en qua culturele achtergrond. Een aantal studenten heeft in Nederland een schoolcarrière achter de rug, anderen hebben een deel van hun onderwijs in Frankrijk of (noord) Afrika doorlopen. Alle studenten werken als docent Frans in het voortgezet onderwijs, sommige minder dan een jaar, sommige al meer dan tien jaar of langer.

De master lerarenopleiding Frans is een kleine opleiding, waarbij de instroom varieert van drie tot tien nieuwe studenten. De opleiding heeft een sterk literatuurprogramma met een opbouwende lijn, een taalvaardighedenprogramma dat studenten goed helpt het vereiste taalniveau te behalen en een taalkundeprogramma dat aandacht besteedt aan meertaligheid in de klas. Het docententeam bestaat uit vijf docenten (1,3 fte), waarvan drie native speakers.

Standaard 1

De master lerarenopleiding Frans **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van de eindkwalificaties van deze opleiding. Deze komen overeen met wat landelijk is afgesproken over de eisen die aan een eerstegraadsdocent Frans gesteld mogen worden. Ook voldoet de opleiding aan de eisen die vanuit internationale standaarden zoals de Dublin Descriptoren aan het masterniveau worden gesteld.

Op basis van de bestudeerde documentatie en de gesprekken die het panel gevoerd heeft, komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen voor deze standaard.

Sterke punten

- Sterke inhoudelijke actuele invulling van de beoogde leerresultaten en de verwerking daarvan in het curriculum. Deze invulling sluit nu al aan bij de aankomende herziening van de kennisbasis voor Frans met grote rol voor interculturaliteit en burgerschap bij literatuur en in de VOS-lijn;
- Sterke invulling van de beoogde leerresultaten op het gebied van taalkunde in de taalkundelijn in samenwerking met de opleiding Nederlands, waarbinnen aandacht is voor meertaligheid, passend bij de profilering van de master lerarenopleidingen van de HvA;
- Mooie invulling van de visie op onderzoekend vermogen in leerdoelen. Studenten ervaren hun onderzoekende houding als vanzelfsprekend en dit wordt ook door hun collega's erkend.

Aanbevelingen:

- Het verder doorontwikkelen van de leeruitkomsten. Dat kan de opleiding helpen om Eerder Verworven Competenties te honoreren. Zo kan voorkomen worden dat studenten modules volgen waar mogelijk vrijstelling voor kon worden gegeven.

Standaard 4

De master lerarenopleiding Frans **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van twee afstudeerdossiers volgens de nieuwe variant en zes afstudeerdossiers van de oude variant. Op het moment van visiteren waren slechts twee studenten volgens de nieuwe variant afgestudeerd.

Het panel kon bij alle afstudeerdossiers de voldoende beoordeling onderschrijven. Het panel ziet dat de omslag van het oude studeren naar het nieuwe studeren via de VOS-lijn ertoe bijdraagt dat studenten beter zijn toegerust om onderzoek te gebruiken als basis voor verbetering en verandering in hun beroepspraktijk. Studenten en werkveld zijn enthousiast.

Het panel heeft zich bij de beoordeling van het nieuwe afstuderen vooral gefocust op VOS-modules 3, 5 en 6.

Bij VOS-module 3 (Vakdidactisch ontwerpen) bouwen studenten voort op wat zij bij de eerdere VOS-modules hebben geleerd. Het vakdidactisch uitgangspunt voor deze module is taakgericht taalonderwijs. Studenten maken een vakdidactisch ontwerp en uitvoering van een communicatieve taak in de bovenbouw. Zij brengen daarvoor de onderwijspraktijk op hun school in kaart, met aandacht voor draagvlak onder collega's en leerlingen, en analyseren leermiddelen en leerlijnen. Een voorbeeld is een student die leerlingen de opdracht geeft om een synopsis te schrijven voor een aflevering van de detectiveserie Arsène Lupin en deze te pitchen. Een andere student gaf leerlingen de opdrachten een kinderboek in het Frans te schrijven en hierover een presentatie te maken.

VOS-module 5 (Verruim je vak) draait om vakoverstijgend onderwijs. Studenten gaan met medestudenten van een andere master lerarenopleiding de slag met onderwerpen als 'hoe kan je verschillende perspectieven een stem geven uit het verleden met behulp van moderne technologie c.q. een chatbot?' of een lessenreeks waarin leerlingen op zoek gaan naar de betekenis van identiteit en stereotyperingen.

VOS-module 6 (Lang leve leren) draait om het uitvoeren van een waarderend actieonderzoek om een verandering/verbetering in de schoolpraktijk op een positieve manier tot stand te brengen, samen met leerlingen en collega's. Hierin borduren studenten voort op wat in de vorige VOS-modules aan bod is gekomen. Onderwerpen zijn 'het enthousiasmeren van leerlingen voor literatuuronderwijs' en 'het samen met talensecties een grotere plek geven aan literatuuronderwijs en burgerschap in het curriculum'. In deze VOS-module is er tevens aandacht voor de professionele ontwikkeling van afstudeerders.

In het oude afstuderen werkten studenten aan een praktijkgericht onderzoek naar onderwerpen als 'lesontwerp in 4 vwo gericht op leesstrategieën en metacognitieve vaardigheden bij Frans' en 'gespreksvaardigheid Frans in interactie bevorderen' en 'ontwikkelen van interculturele competenties bij leerlingen 4 Havo door het lezen van Franse literatuur?'.
Daarnaast leverden de studenten een Praktijkdossier in waarin zij reflecteerden op hun eigen professionele ontwikkeling.

Daarnaast leverden de studenten een Praktijkdossier in waarin zij reflecteerden op hun eigen professionele ontwikkeling.

Op basis van deze afstudeerdossiers en de gesprekken met alumni en werkveld komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen.

Sterke punten:

- De onderwerpen binnen de VOS-modules en de 'oude eindwerken' zijn zeer relevant en goed passend bij de beroepspraktijk;
- Masterniveau goed zichtbaar in eindwerken, zowel oud als nieuw;
- Bij VOS-6 en VOS-3 modules wordt mooi teruggegrepen op wat in eerdere VOS-modules aan bod is gekomen;
- Alumni herkennen de buitensectie (professionele leergemeenschap) die wordt gevormd tijdens VOS en benutten hiermee de in de opleiding geleerde reflectievaardigheden optimaal.

Aanbevelingen:

- Vergroot de betrouwbaarheid van de beoordeling door het verduidelijken van de rubrics en door gezamenlijk te kalibreren, om daarmee de verantwoording van de keuzes binnen de descriptoren te onderbouwen.

Master lerarenopleiding Geschiedenis

Introductie opleiding

De master lerarenopleiding Geschiedenis is één van de twee hbo-opleidingen die studenten opleidt tot vakbekwame eerstegraadsdocenten geschiedenis. De opleiding telde 62 studenten op 1 september 2023. Het doel van de opleiding is om studenten op te leiden tot 'onderzoekende professionals, die een leidende rol kunnen vervullen in de ontwikkeling van het onderwijs binnen hun eigen sectie en binnen de school' (ZER, 2023). Studenten beschikken volgens de ZER na de studie over een sterke inhoudelijke vakkennis op academisch niveau, kunnen werken met uiteenlopende vakdidactische en pedagogische principes en zijn in staat verder te kijken dan alleen hun eigen ervaringen.

In de opleiding daarom veel aandacht voor de opbouw van een stevige historische kennisbasis, waar 50 EC van de 90 EC aan gewijd is. De opleiding werkt verder vanaf de start aan de bevordering van studievaardigheden, academisch schrijven en het kritisch leren benaderen van geschiedwetenschappelijke informatiebronnen. Het docententeam bestaat uit negen docenten (2,21 fte).

Standaard 1

De master lerarenopleiding Geschiedenis **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van de eindkwalificaties van deze opleiding. Deze komen overeen met wat landelijk is afgesproken over de eisen die aan een eerstegraadsdocent Geschiedenis gesteld mogen worden. Ook voldoet de opleiding aan de eisen die vanuit internationale standaarden zoals de Dublin Descriptoren aan het masterniveau worden gesteld.

Op basis van de bestudeerde documentatie en de gesprekken die het panel gevoerd heeft, komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen voor deze standaard.

Sterke punten

- Er is een goede balans tussen diepgaande theorie en praktischeisen opgenomen in de beoogde leerresultaten uitgewerkt in de leerdoelen per module. Deze passen goed bij de doelgroep van bovenbouwleerlingen;
- Studenten ervaren autonomie in hoe ze zich binnen modules kunnen verbreden en/of verdiepen. De leerdoelen bieden daarvoor voldoende ruimte.

Aanbevelingen

- Studenten geven aan dat er (nog) meer overlap tussen de verschillende modules kan zijn;
- In de latere VOS-modules is een steviger afstemming met de vakinhoud en het kritisch benaderen van informatiebronnen als leerdoel op masterniveau gewenst. Zorg dat deze elementen voldoende terugkomen in de te ontwikkelen leeruitkomsten en de rubrics voor deze modules.

Standaard 4

De master lerarenopleiding Geschiedenis **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van zes afstudeerdossiers volgens de nieuwe variant en twee afstudeerdossiers van de oude variant.

Het panel kon bij alle afstudeerdossiers de voldoende beoordeling onderschrijven. Het panel ziet dat de omslag van het oude studeren naar het nieuwe studeren via de VOS-lijn ertoe bijdraagt dat studenten beter zijn toegerust om onderzoek te gebruiken als basis voor verbetering en verandering in hun beroepspraktijk. Studenten en werkveld zijn enthousiast. Het panel heeft zich bij de beoordeling van het nieuwe afstuderen vooral gefocust op VOS-modules 3, 5 en 6.

Bij VOS-module 3 (Vakdidactisch ontwerpen) staan zes concepten van historisch denken en redeneren in de klas centraal: causaliteit, continuïteit en verandering, multiperspectiviteit, moreel oordelen, relevantie en omgaan met bronnen. Studenten kiezen één van deze onderwerpen uit en maken hiermee een lesontwerp. Voorbeelden daarvan zijn lessen rond het thema 'Hoe kan ik een juist moreel oordeel geven over een persoon en zijn handelingen uit het verleden tijdens de Tweede Wereldoorlog?' of het maken van een historische podcast over de vraag 'In hoeverre is er sprake van een nieuwe Koude Oorlog?'.

VOS-module 5 (Verruim je vak) draait om vakoverstijgend onderwijs. Studenten gaan met medestudenten van een andere master lerarenopleiding de slag met onderwerpen als het ontwikkelen van een lessenprogramma rond het onderwerp energiecrisis of het maken van een lessenserie rond Romeo en Juliet.

VOS-module 6 (Lang leve leren) draait om het uitvoeren van een waarderend actieonderzoek om een verandering/verbetering in de schoolpraktijk op een positieve manier tot stand te brengen, samen met leerlingen en collega's. Hierin borduren studenten voort op wat in de vorige VOS-modules aan bod is gekomen. Onderwerpen zijn 'keti koti in de klas', 'het verbeteren van een lessenserie voor burgerschapsonderwijs over de democratische kernwaarden' of 'hoe kunnen we op een school in een middelgrote school gebruik maken van multiperspectiviteit om begrip te bevorderen tussen verschillende groeperingen in een multiculturele samenleving'. In deze VOS-module is er tevens aandacht voor de professionele ontwikkeling van afstudeerders.

In het oude afstuderen werkten studenten aan een praktijkgericht onderzoek naar onderwerpen als 'vakdidactisch onderzoek naar historisch contextualiseren en formatief handelen bij geschiedenis' of 'vergelijkingen in de geschiedenis'.

Daarnaast leverden de studenten een Praktijkdossier in waarin zij reflecteerden op hun eigen professionele ontwikkeling.

Op basis van deze afstudeerdossiers en de gesprekken met alumni en werkveld komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen.

Sterke punten

- De VOS-modules zijn mooi op elkaar afgestemd en tonen het masterniveau van de behaalde leerresultaten binnen de modules in samenhang aan;
- Onderwerpen in nieuwe en oude manier van variant van afstuderen zijn relevant en goed afgestemd op de beroepspraktijk.

Aanbevelingen

- Kijk of de rubrics zo zijn te formuleren dat ze daarmee recht doen aan het beoogde masterniveau;
- De vakinhoud mag meer tot zijn recht komen in vooral in module 5 en 6.

Master lerarenopleiding Nederlands

Introductie opleiding

De master lerarenopleiding Nederlands leidt studenten op tot vakbekwame eerstegraadsdocenten Nederlands en zorgt ervoor dat zij vakbekwaam zijn op het gebied van letterkunde, taalbeheersing en taalkunde. De opleiding telde in september 2023 41 studenten met een zeer diverse achtergrond. Studenten hebben vooropleidingen variërend van bachelor lerarenopleiding Nederlands tot universitaire studie taalkunde met een later behaalde tweedegraads bevoegdheid of een mastergraad in een ander vak met een bevoegdheid Nederlands. Zij werken op verschillende schooltypen in de regio Amsterdam en daarbuiten.

In het studiejaar 2019-2020 is het curriculum herzien. De VOS-lijn is geïntroduceerd en er is een nieuwe verdeling voor de vakleerlijnen Letterkunde, Taalkunde en Taalbeheersing gemaakt na raadpleging van onder meer het werkveld en alumni.

De opleiding kent korte lijnen tussen studenten en docenten. Naast de studie zelf biedt de opleiding ook extra-curriculaire activiteiten. Voorbeeld daarvan zijn bijeenkomsten rond thema's als 'Perspectieven op Onderwijs' waarbij ook alumni kunnen aansluiten.

De opleiding wordt verzorgd door een docententeam van acht medewerkers (1,9 fte), waarvan vijf zijn gepromoveerd.

Standaard 1

De master lerarenopleiding Nederlands **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van de eindkwalificaties van deze opleiding. Deze komen overeen met wat landelijk is afgesproken over de eisen die aan een eerstegraadsdocent Nederlands gesteld mogen worden. Ook voldoet de opleiding aan de eisen die vanuit internationale standaarden zoals de Dublin Descriptoren aan het masterniveau worden gesteld.

Op basis van de bestudeerde documentatie en de gesprekken die het panel gevoerd heeft, komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen.

Sterke punten

- Het panel waardeert de eigen signatuur die de master heeft aangebracht in de onderzoekslijn door de nadruk op het participatieve en waarderende onderzoek als beoogd leerresultaat te operationaliseren in de verschillende modules.
- De beoogde leerresultaten zijn goed doorvertaald in de VOS-modules en de vakleerlijnen;
- De beoogde leerresultaten zijn in de praktijk zodanig verwerkt dat er voldoende aandacht is voor kritisch denken op masterniveau.

Aanbevelingen

- De kwaliteitseisen ten behoeve van methodologische grondigheid en de verwerking van theorie in onderzoek uit de generieke kennisbasis kunnen nog krachtiger worden vertaald in de leerdoelen en de rubrics dan wel in de toekomstig te formuleren leeruitkomsten (zie ook standaard 4);
- Er is binnen de opleiding geen verplichte aandacht voor bijvoorbeeld inclusiviteit en multiculturaliteit – dit kan meegenomen worden in de toekomstige formulering van leeruitkomsten.

Standaard 4

De master lerarenopleiding Nederlands **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van vijf afstudeerdossiers volgens de nieuwe variant en drie afstudeerdossiers van de oude variant.

Het panel kon bij alle afstudeerdossiers de voldoende beoordeling onderschrijven. Het panel ziet dat de omslag van het oude studeren naar het nieuwe studeren via de VOS-lijn ertoe bijdraagt dat studenten beter zijn toegerust om onderzoek te gebruiken als basis voor verbetering en verandering in hun beroepspraktijk. Studenten en werkveld zijn enthousiast.

Het panel heeft zich bij de beoordeling van het nieuwe afstuderen vooral gefocust op VOS-modules 3, 5 en 6.

In VOS-module 3 (Vakdidactisch Ontwerpen) staat de integratie van (mondelinge) taalvaardigheid met een ander vakonderdeel centraal. Studenten kunnen de uitkomsten van eerder gemaakte vakdidactische opdrachten in module 1 en 2 voor Letterkunde of Taalkunde gebruiken bij het ontwerpen van lessen in VOS-module 3. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld 'het verbeteren van de synthesevaardigheden van leerlingen havo 4 op een grote school in Almere' of 'hoe ziet een les eruit waarin de leerling kan oefenen met de verslaglegging van haar of zijn leeservaring'.

VOS-module 5 (Verruim je vak) draait om vakoverstijgend onderwijs. Studenten gaan met medestudenten van een andere master lerarenopleiding de slag met onderwerpen als 'de impact van een vertaling van gedichten door een vertaalcomputer' of 'het gebruik van literatuur voor het begrip identiteit bij burgerschapskunde'.

VOS-module 6 (Lang leve leren) draait om het uitvoeren van een waarderend actieonderzoek om een verandering/verbetering in de schoolpraktijk op een positieve manier tot stand te brengen, samen met leerlingen en collega's. Hierbij borduren studenten voort op wat in de vorige VOS-modules aan bod is gekomen. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld 'het verhogen van de leesmotivatie van leerlingen havo 4' of 'welke aanpak kan ik ontwikkelen om het historisch verhaal boeiend en enthousiast over te brengen bij leerlingen havo 4?'.
In deze VOS-module is er tevens aandacht voor de professionele ontwikkeling van afstudeerders.

In het oude afstuderen werkten studenten aan een praktijkgericht onderzoek naar onderwerpen als het effect van leesclubs op school op leesmotivatie en het verbeteren van schrijfvaardigheid. Daarnaast leverden de studenten een Praktijkdossier in waarin zij reflecteerden op hun eigen professionele ontwikkeling.

Op basis van deze afstudeerdossiers en de gesprekken met alumni en werkveld komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen.

Sterke punten

- Mooie eindproducten met relevante onderwerpen voor de beroepspraktijk;
- Zichtbare overlap in de VOS-modules, waardoor studenten verschillende onderzoeksvaardigheden aantoonbaar ontwikkelen;
- Goede feedback in de beoordelingen waarin opleiding erkent wat er goed is en wat er beter kan;
- Studenten voelen zich bekwaam en zelfverzekerd in hun vak, doordat de modules degelijk, innovatief en praktijkgericht zijn.

Aanbevelingen

- Studenten hebben behoefte aan meer aandacht en handvatten m.b.t. werkdruk; let op omvang opdrachten VOS-modules;
- Het is aan te raden het werkveld meer te betrekken bij de opleiding, bijvoorbeeld als het gaat om de beoordeling van het functioneren van de student/docent in de bovenbouw;
- In de oude eindwerken is er zichtbaar aandacht voor methodische grondigheid en theoretische verdieping; dat mag sterker in de VOS-modules terugkomen.

Master lerarenopleiding Wiskunde

Introductie opleiding

De master lerarenopleiding Wiskunde leidt studenten op tot vakbekwame eerstegraadsdocenten. De eerstegraads docenten moeten een gedegen kennis hebben van de verschillende vakgebieden van de wiskunde. Ook moeten zij zich ontwikkelen tot onderzoekende professionals en goed op de hoogte zijn van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van wiskundeonderwijs. De opleiding telde 69 studenten op 1 september 2023.

De kennis die studenten verwerven op de vakinhoud is vergelijkbaar met de wiskunde van de eerste fase van een wetenschappelijke studie. Bij een vak als statistiek ligt de nadruk op technieken die van belang zijn voor onderzoek. Ieder jaar wordt het curriculum herzien en indien nodig aangepast.

Er is een team van 11 docenten (2,84 fte) die de opleiding verzorgt. De docenten kennen de werkwijze uit eigen ervaring. Docenten van het team zijn actief in de bredere context van hun vakgebied, zoals Vereniging van Wiskundeleraren en als onderzoeker. Een docent is betrokken bij het College voor Toetsen en Examens (CvTE).

Standaard 1

De master lerarenopleiding Wiskunde **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van de eindkwalificaties van deze opleiding. Deze komen overeen met wat landelijk is afgesproken over de eisen die aan een eerstegraadsdocent Wiskunde gesteld mogen worden. Ook voldoet de opleiding aan de eisen die vanuit internationale standaarden zoals de Dublin Descriptoren aan het masterniveau worden gesteld.

Op basis van de bestudeerde documentatie en de gesprekken die het panel gevoerd heeft, komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen.

Sterke punten

- De duidelijke, brede, en gemeenschappelijke schets van het masterniveau van de wiskundeleraar: ontwerpen, vernieuwen, diepe reflectie, onderzoeksmatig denken en -handelen, verschillende perspectieven innemen, initiëren van (vak)didactische veranderingen. Al deze aspecten komen aan bod in de opleiding.

Aanbevelingen

- De integratie van vakdidactiek bij vakinhoudelijke vakken is bij sommige vakken duidelijk zichtbaar (bijv. geschiedenis van de wiskunde). Bij andere minder. Mogelijk dat explicitering van de vakdidactiek bij vakinhoudelijke vakken dit meer zichtbaar kan maken voor studenten. Onderzoek of dit in de te formuleren leeruitkomsten valt te ondervangen;
- N.a.v. opmerkingen van studenten en ZER: heroverweeg de visie en invulling van het statistiekonderwijs;
- De samenhang tussen wiskunde en natuurwetenschappen kan verduidelijkt worden.

Standaard 4

De master lerarenopleiding Wiskunde **voldoet** aan de basiskwaliteit van deze standaard.

Het panel komt tot deze beoordeling na bestudering van zes afstudeerdossiers volgens de nieuwe variant en twee afstudeerdossiers van de oude variant.

In VOS-module 3 (Vakdidactisch Ontwerpen) ontwerpen studenten een serie lessen over een bepaald onderwerp van de leerstof zoals 'statistiek' of 'vergelijkingen oplossen'. Docenten van deze module sturen er bij studenten op aan dat zij vakdidactische literatuur raadplegen en verwerken in hun lesontwerp. Studenten werken in groepjes van drie aan deze opdracht, waarbij ieder een eigen reflectie op hetgeen hij/zij hier geleerd heeft. De lerarenopleiding is de enige opleiding die bij de VOS-module een groepsopdracht geeft. Het panel zou graag zien dat niet alleen de reflectie maar ook de bijdrage van studenten aan de opdracht individueel beoordeeld zou worden, ook om meeliften te voorkomen.

VOS-module 5 (Verruim je vak) draait om vakoverstijgend onderwijs. Studenten gaan met medestudenten van een andere master lerarenopleiding de slag met onderwerpen zoals 'economie en migratie' en 'vrijheid'.

VOS-module 6 (Lang leve leren) draait om het uitvoeren van een waarderend actieonderzoek om een verandering/verbetering in de schoolpraktijk op een positieve manier tot stand te brengen, samen met leerlingen en collega's. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld 'activerende werkvormen' of 'formatief handelen'.

In deze VOS-module is er tevens aandacht voor de professionele ontwikkeling van afstudeerders.

In het oude afstuderen werkten studenten aan een praktijkgericht onderzoek naar onderwerpen als 'wiskundige denkactiviteiten' en 'kwadratische verbanden'.

Daarnaast leverden de studenten een Praktijkdossier in waarin zij reflecteerden op hun eigen professionele ontwikkeling.

Op basis van deze afstudeerdossiers en de gesprekken met alumni en werkveld komt het panel tot de volgende sterke punten en aanbevelingen.

Sterke punten

- Studenten experimenteren veel met nieuw onderwijs; m.n. op gebied van activering van leerlingen via innovatieve opdrachten, en samenwerken met andere vakken;
- Het idee om in de VOS-lijn zes keer een klein onderzoek te laten plaatsvinden (i.p.v. een groot onderzoek zoals in oude situatie) is een goede ontwikkeling ook voor de master lerarenopleiding Wiskunde;
- Onderwerpen zijn relevant en goed afgestemd op de beroepspraktijk. Het masterniveau is voldoende aangetoond.

Aanbevelingen

- Wees alert op het meeliften van studenten bij VOS 3 en onderzoek de mogelijkheden om de bijdragen van studenten aan het lesontwerp individueel te beoordelen;
- Let wel bij het opdelen van het grote onderzoek op voldoende aandacht aan alle aspecten van onderzoek doen en aan de diepgang ook in reflectie;
- Studenten ervaren weinig 'lijn' in de VOS-modules'. Overweeg meer explicitering en structuur in de opdrachten aan te brengen en let daarbij op de opbouw in de modules;. Concreet zou dit bijvoorbeeld gelden voor de rol van data bij ontwerponderzoek in VOS 3 (meerdere instrumenten gebruiken om data te verzamelen en bij reflectie nadrukkelijk deze data gebruiken ter verbetering van ontwerp). Ook kent de opdracht van VOS 6 meer structuur dan VOS 3.
- In de beide eindproducten VOS 5 en 6 is de vak(didactische) component vaak gering. Overweeg of dit door meer aandacht aan de vakinhoud te besteden met een VOS 3 worden opgevangen.
- Kijk nog eens kritisch of de huidige rubrics voldoende de kwaliteit van studentenwerk kan weergeven (soms lijken de rubrics misschien te veel aandacht aan de verschillende

componenten te geven en niet aan de samenhang ertussen.

Eindoordelen

Master lerarenopleidingen aan de Hogeschool van Amsterdam			
Naam opleiding	Standaard 1	Standaard 4	Oordeel opleiding
Master leraar Algemene Economie	Voldoet	Voldoet	Positief
Master leraar Engels	Voldoet	Voldoet	Positief
Master leraar Frans	Voldoet	Voldoet	Positief
Master leraar Geschiedenis	Voldoet	Voldoet	Positief
Master leraar Nederlands	Voldoet	Voldoet	Positief
Master leraar Wiskunde	Voldoet	Voldoet	Positief

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van alle bestaande hbo-master lerarenopleidingen de Hogeschool van Amsterdam als **positief**.

Aanbevelingen

De hieronder vermelde aanbevelingen betreffen alle master lerarenopleidingen. In een volgende visitatie zal het visitatiepanel zich over de opvolging van deze aanbevelingen.

Standaard 1

- Expliciteer de rol van pedagoog verder herkenbaar in leerdoelen en leeruitkomsten van de vakken;
- Breng meer balans in de verhouding verbreding en verdieping van vakkennis in de beoogde leerresultaten/toekomstige leeruitkomsten in de verschillende VOS-modules en besteed daarin meer aandacht aan de verdieping in de vakdidactiek en vakinhoud;
- Gebruik de voorgenomen vertaling van leerdoelen naar leeruitkomsten om de profilering van de opleidingen, de rol van de pedagoog en het na te streven masterniveau op modulenniveau in herkenbare uitkomsten expliciet te beschrijven;
- Het verder doorontwikkelen van de leeruitkomsten kan de opleiding helpen om Eerder Verworven Competenties te honoreren. Zo kan voorkomen worden dat studenten modules volgen waar mogelijk vrijstelling voor kon worden gegeven.
- Besteed aandacht aan de specifieke aanbevelingen die het panel bij iedere afzonderlijke opleiding bij deze standaard heeft geformuleerd.

Standaard 4

- Blijf als opleidingen onderling samenwerken om de VOS-lijn door te ontwikkelen wat betreft opbouw, structuur, beoordelingscriteria en om samen te kalibreren;
- In aansluiting op de aanbeveling over leeruitkomsten bij standaard 1: concretiseer de nieuw te formuleren leeruitkomsten in beoordelingscriteria en rubrics;
- Onderzoek de kansen om samen met alumni en werkveld verdere post-curriculaire activiteiten te ontwikkelen ten behoeve van de verdere ontwikkeling van het voortgezet onderwijs;
- Besteed aandacht aan de specifieke aanbevelingen die het panel bij iedere afzonderlijke opleiding bij deze standaard heeft geformuleerd.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Tijdstip	Onderwerp	Gesprekspartners
08.20 – 08.30	Ontvangst	Decaan, opleidingsmanager en opleidingscoördinatoren
09.00 – 09.30	Gesprek met management en opleidingscoördinatoren	Opleidingsmanager en opleidingscoördinatoren
09.45 – 10.30	Parallelsessies met studenten per opleiding	Studenten Algemene Economie en Wiskunde; Engels en Frans; Geschiedenis en Nederlands
11.00 - 11.45	Parallelsessies met docent-onderzoekers	Docent-onderzoekers Algemene Economie en Wiskunde; Engels en Frans; Geschiedenis en Nederlands.
12.00 – 12.45	Parallelsessies gerealiseerd niveau	Beoordelaars en begeleiders Nederlands, Engels en Frans; Algemene Economie, Geschiedenis en Wiskunde inclusief vertegenwoordigers examencommissie
13.30 – 14.15	Werkveld en alumni	Werkveldvertegenwoordigers en alumni
15.00 – 16.00	Ontwikkelgesprek	Werkveldvertegenwoordigers, opleidingsmanagement en opleidingscoördinatoren
16.30 – 17.00	Terugkoppeling panel	opleiding

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie oktober 2023
- Rapport Midtermreview 2022
- Rapporten accreditatie 2017
- VOS visie 2.0
- Beroepsprofiel master leraar 2022-2026
- Preambule LOVM 2023
- Landelijke Kennisbasis Generiek eerstegraads lerarenopleiding
- Landelijke Kennisbasis per opleiding
- De professionele masterstandaard 2019
- Eindkwalificaties Master Lerarenopleidingen
- OER 2022-2023 Masters FOO
- OER 2023-2024
- Studiegidsen 2022 – 2023
- Studiegidsen 2023 – 2024
- Jaarverslagen LOVM 2021, 2022
- Jaarverslag OC Master Lerarenopleidingen 2022 – 2023
- Verslagen Regiegroep Alliantie Lerarenopleiding
- Verslagen Taskforce Lerarentekort Amsterdam
- Amsterdamse lerarenagenda
- 48 eindwerken; acht per opleiding
- Matrices eindkwalificaties
- Jaarverslag Examencommissies FOO 21-22